

Kassa, januárius 1.

1865.

FELVÉDELÉK.

Harmadik évfolyam

1. szám.

FELSŐ-MAGYARORSZÁGI KÖZLÖNY

TÖBB EGYESÜLETEK ÉS TÁRSULATOK HIVATALOS LAPJA.

Megjelen hetenkint kétszer:
CSÜTÖRTÖKÖN és VASÁRNAP.
Előfizetési díj: egy évre 8 frt. — fél évre 4 frt

Felolvas szerkesztő s kiadó-tulajdonos:
Bánóczy Ferencz.
Szerkesztő- és kiadó-hivatal: Kovácsutca 380. sz. Rudlakház.

Hirdetések díja: 4 hasálos garmond sor 5 krajczár.
Bélyeg díj: minden beigatás után külön 30 kr.
Nyitóléc soronkint 12 kr. o. é.

Az új évben.

Ez új év kezdetével kettős kötelesség áll előttünk: búcsút venni azon lelkes vidéktől, mely lapunkat szülte, nevelte, s folytonos pártfogásban részesíté; s reménnyel és hazafiai bizalommal fordulni új telepünk közönségéhez, mely édes kötelemnek tartandja, nehéz feladatunk megoldásában minden erejével elősegélni.

Fogadják a lelkes unghiai hálás köszönetünket anyagi és szellemi támogatásukért, s legyenek arról meggyőződve: hogy csak is igen fontos okok bírhatának azon derék megye elhagyására, hol legrosszabb napjaink is könnyen elviselhetők és élvezetteljesek valának.

Fogadják t. előfizetőink általában hazafiai meleg üdvözlőinket ez új évben s azon biztosításunkat: hogy legfőbb igyekezetünk a t. olvasó közönség meglegedését kiérdemelni; míg más részről engedjék hinnünk: hogy közérdekű vállalatunk Felső-Magyarország értelmisége által mind anyagilag mind szellemileg a kívánt mérvben fog támogattatni.

Csak is e kettőnek közös találkozására által felelhetünk meg nagy és nemes feladatunknak.

Feltenni, magában hazafiai bűn lenne, hogy Felső-Magyarország fővárosában a lelkes Abauj- s a többi szomszéd — mindannyian a hazafiság dicső terén versenyző — megyék közepette, lapunk részvétlány miatt veszne el.

Fel nem tehető: hogy Felső-Magyarország, a nemzeti nyelv-, tudomány-, ipar-, közművelődés- és kereskedelem — mint az anyagi jólét, s szellemi haladás mind megannyi tényezőinek előmozdítóját — már csak a czél elérése szempontjából is ne pártolná.

A nemzeti nyelvet tekintve, czélunk azt jelen közlönyünk után nemcsak művelni, de az idegen ajkuakkal is minden módon megkedveltetni, s ezen erkölcsi colonisatio útján akként terjeszteni, hogy a magyar nyelv egész a Kárpátokig zengjen föl.

A tudományosságot az által terjesztjük és emeljük: hogy közlönyünk minden népszerű tudományos műnek nyitva áll, s ezen a téren felfeltűnő nevezetességeket koronkint ismertetni fogja; a természetan, történelem, szépirodalom, és költészet termékeiből az érdekeseket válogatva és változtatva adandjuk.

A gazdaszat-, kereskedelem-, s ipar-fejlesztésére minden ezen szakokba vágó cikkeket, értekezéseket, kimutatásokat, mint a gazdasági egyesületek, kereskedelmi kamrák, takarékpénztárak, gyárak és részvényes társaságok működéseinek eredményét — gyorsan közlendünk. Valamint a pénzárszékletet és piaci árák jegyzékét is mindenkor hitelesen feljegyezzük.

Politikával nem foglalkozunk. A közjólétre tartozó, s igen gyakran az anyagi károsodás kikerülhetését eszközölő hatósági intézkedéseket, ha csak kivonatban is közhírré teszszük.

Tért nyitunk lapunkban minden jóra való eszmecseréknek, s minden indokolt megrovást felvesszünk.

Lapunk kitalakja az eddigi marad, azonban a t. közönség pártfogásától függ, hogy az mindegyre terjedelmesebbé váljék. Egyelőre az is nagy áldozatunkba kerül, hogy hetenkint kétszer fog megjelenni, mi által a közérdek tetemes előnyt nyerend.

Még csak egy pár szót

A mult kincseit használjuk fel okosan a jelenre, a mult és jelen böléselete teremtsen elő jövőnk nagyságát, s ez az édes hon boldogsága.

Ez irányunk végeztelje.

Midőn tehát ez új évben jövő irányunkat leplezetlenül felmutatjuk, előbbi kedves telepünk lakói, előfizetőink és munkatársainktól csak is helyi búcsút veszünk; mert hiszszük, hogy eddigi érintkezésünk nemcsak fennmarad, de azon szoros viszony, mely köztünk fennállott, jövőre még szilárdabbá érlelődik.

Uj- s régi t. előfizetőinknek új évi üdvözlőink összegét azzal fejezzük ki: hogy az egyéneknek egyéni, a családoknak családi, a közönségnek pedig a haza boldogságát lelkünk legtisztább érzetéből óhajtuk.

A szerkesztőség.

Az unghmegyei gazdasági egyesület

Nyiltlevele

a „Felvidék” szerkesztőjéhez!

Az unghmegyei gazdasági egyesület igazgató választmánya kedves kötelességének ismeri, — midőn tekintetes úr becses lapját az egyesület által is teljesen méltányolt szempontból Kassára helyezvén át, azt továbbra is egyesületünk közlönyekül ajánlaná fel — tekintetes úrnak ezen hazafias ajánlatáért legmélyebb köszönetét nyilvánítani, annyival is inkább: mert tettes úrnak egyesületünk iránt eddig is tanúsított ritka ügyszeretele remélünk engedni, miszerint: a „Felvidék” hasábjában ezentel is nemcsak készséges közlönyünkre, de egyik leghathatósabb támaszunkra is találunk. —

S midőn mindezek folytán tekintetes úrnak a „Felvidék” folytatolagos szerkesztéséhez Kassán a legszebb sikert s eredményt óhajtanánk; nem mulaszthatjuk el egyesületünk tagjait és megyénk minden polgárát felszólítani arra, hogy e lapot nem csak mint egyesületi s megyei érdekeink egyik leghűbb közvetítőjét, de mint az összes napi sajtó által felkarolt egyik legkitűnőbb vidéki közlönyt továbbá is legmelegebb pártolásukban részesítsék.*)

Melyek után teljes tisztelettel vagyunk

Unghvárott, december 1. 1864.

Tekintetes úrnak

kész szolgálai

id. HORVÁTH GÁBOR mk.

unghmegyei gazd. egyesületi elnök.

VEZERLE ZSIGMOND mk.

unghmegyei gazd. egyll. jegyző.

*) Fogadják a t. egyesület nagybecsű pártfogásáért hálás köszönetemet. Szerk.

Észrevételek a gazdaszat terén.

Tagadhatlan igazság marad, hogy az elmélet tapasztalás nélkül — csak egyoldalú ismeret — bár a tudomány, művészet, közmű vagy ipar terén forogjunk; de mindkettő egyesítve teszi az embert mint szokás mondani: bevégzett mesterré!

Hanem ki tehet arról, hogy minden embernek — az igen sok közül sok genie-nek — nincs módjában elméleti tanulmányát tapasztalás által mind önmaga, mind pedig embertársai javára érvényesíteni; azért nem dicselkedve korántsem, hogy a gazdaszat terén akár elméleti vagy tapasztalati terjedelmes ismeretekkel bírna ezen sorok közlője; mindazonáltal a tisztelt szerkesztőség szives engedelmével kedves kötelességének tartja utazása közben tett szerény tapasztalatát jelen rövid értekezésben, köztudomásra hozni.

Hogy hazánknak teljesen haszonvetetlen földje alig van — hazánk földét más országok földével hasonlítva — kitűnik, hogy más országok fekvése és aránylagos földminősége a miénket alig közelíti meg, átlagosan véve; mert aránylag honunk felvidéke is — a legmagasb hegyek ideértésével — oly kedvező éghajlattal bír, hogy más területre szorult nép, bizonyára sokkal jobban tudná kiaknázni a föld kincsét és sokkal kevesebb anyagi állapotnak örvendene; mint földészeink.

De hasonlitsunk hegyvidéket hegyvidékekhez... Hiszem, hogy igazam lesz — állítva, miszerint Steier, Krajna, Karinthia, Karniolia és Istria kopár sziklai s csak itt-ott felmerülő csekély lapályai fölött, bizonyosan előnyvel bír hazánk felvidéke mind a föld menaysége, ugy minősége tekintetében is annyira, hogy midőn az említett kopár herczegségek földésze 4 hold I., 17 II. és 79 III. osztályzatú földet bír, akkor honunk gazdájának bizonyosan van: 15 I., 35 II. és 50 III. osztályu földje, a legsivárabb vidéket is ideértve; ez pedig már magában is tetemes tényező s nagy előny... azután mint minden hegyes vidék, terjedelmes marhatenyésztéssel is bír... legelője fűdúsabb s több termő képességet nyújt.

Itt tehát az a kérdés támad, mi lehet még is oka annak, hogy a magyar felvidék népe aránylag szegényebb s illetőleg nyomorultabb életet él, mint az említett sokkal szegényebb égalju és földminőségű vidék földészei? s mi ennek orvossága?

Nem említve ezen nép — fájdalom — sokkal alantabb fokon álló mivelttségét, minek természetes következménye az iszákosság, — nem említve továbbá a szűkségek halmazottságát, mert azok másutt is csak ugy megvannak; — sőt még a legalsóbb osztályu nép közé is beharapódzott fényűzésről sem szólva; ugy gondoljuk, hogy egyedüli oka csak is a czéliránytalan gazdálkodásban fekszik; ennek pedig nem a nép maga az oka, hanem azon körülmény, hogy a ki tehetné is nem világosítja föl, s ha tehetségében áll nem vezet jó utra, már csak felebaráti kötelességből is; ... azért orvosolni kell a bajt: „omne inutile membrum abscindendum ne pars sincera trahatur...”

Igen de itt ismét az a kérdés támad, ki legyen az orvos, s minő fogatos szereket alkalmazzon?

Erre a felelet igen egyszerű s határozott.

Mindenki, t. i. kinek módjában van s annál hatályosabb, ha tekintélyvel is bír, mert az nem csak csekély felvilágosodottsága, hanem mivelt népeket is képes magával ragadni inkább mint más, kinek tekintély nélküli hatalma van is, mit másként érzőszáknak is nevezhetni... ezt pedig ugy akarjuk értetni, hogy azt nem parancsolat vagy rászorítás, hanem szép — ad captum — beszélgetés és példaadás által lehet legkönnyebben elérni, mert hiszen kik e nép közt éltek és élnek jelenben is tapasztalásból igen bölcsen tudhatják, hogy néptünk közül kisebb miveltégi fokon állók csak akkor fogadják el a kaputrakos ember tanácsát, ha azt felfoghatják, és... különösen beláthatják az abból reájok háramolható hasznot, — ellenben borsót hányunk a falra.

Hasonlitsuk már most össze a miénket a feljebb említett hegyesvidéklakta nép gazdálkodási módjával... s ha valami használható vagy a miénknél czélszerűbbet találunk, fogadjuk el, léptessük életbe mind magunk haszná, mind felebarátaink okulására...

(Folytatás következik.)

Opál-bánya szemle Felső-Magyarországon.

Hegyeiben annyi Ánya
és ezekben annyi kincs van,
mennyit nem látsz fölönidőnk!

P. 133.

A nemes opál hazánknak világ nevezetességű kincse s annak fészkebeni kereséséről szól rövid közleményem.

Castrum Lipóc ad fluvium Egerke- Lipócz vára az Egerke (Olysva) folyónál volt a Keczer család uradalmi feje. Ezen család birtokába tartozott Vörösvágás helysége is a Simonkő hegynek délnyugati lejtőjével, hol is a nemes opál már századok óta a trachyt darva de nem kemény kőzetében ásatik.

A XVII-ik század vége felé közvetlenül Buda várának a törökötől visszafoglalása után, a Karaffai korszak s Eperjesi megszállás következtében, annak egyik legelőkelőbb áldozata a lelkes Keczer Andrásról elkoboztatott a Keczer-Pekléni uradalom s azzal Vörösvágás és az Opál-bányák.

Nem ezélen ezen, azóta a kincstári javakhoz tartozó opál-bányák viszontagságait, mint bérelte azokat Najmányi, báró Brudern, Fejérváry, s most es. kir. udv. ékszeráros Goldschmidt — s így történeti vázlatát adni, — 1846-ban a helyszínén, tudós hazánkia Pulszky Ferencz, a magyar természetvizsgálók előtt tartott értekezésében azt remekül tette; hanem e helyütt egy új opál-bánya szemlével szándékom megismertetni a legközelebbi vidéket s általa kedves hazánkat.

Sáros megye délkeleti részén Zemplén megye határán határoként áll a terjedelmes nagy Simonkő hegye (Simonka tóval) ez a szivárványszínekkel diszülő drága opálkőnek fészke. Ezen hegynek keleti oldala Zemplénre néz, Zemplénhez tartozik. — Emberelemleket előtt elhagyott bányaregítések találtak ott és bizonyos a hagyomány, miszerint onnét kerültek ki a legszebb opálok s jelesen a keresztény világ előtti római császárok megfizethetlenné tartott mogyorónagyságu „lapis elementaris“ — quod elementarius fulgetur coloribus — elemi színekkel játszó drágakő. Ennek nagy becsét, gyémántot túlszárnyaló nagy árát az teszi, hogy a valódi nemes Iris-opál mely egyaránt tűz és víz fénytel bir s veres, kék, zöld, sárga belső lángtűzét a felszín tiszta víze alól kilöveli — a világon egyedül csak is itt találhatik, mert a Ceyloni és Mexicói tűzopálok, bár szintén ritkák, színre sokkal szegényebbek; aztán a gyémánt és korint egyéb drágakőnemei mind oly szemfényvesztőleg utánozható, hogy csupán csak a keménység próbája választja el az utánozót a valóditól, ellenben az opál, a nemes opál utánozhatni eddiggelé még nem sikerült s a változó színvegyület miatt méltan lehetetlennek is tartatik utánozhatása.

A Simonkő keleti oldalán az 1830-ik előtti években is kerestették, turzalványoztatott s reményvágatokkal kísérletek tettek a Zamutói földesuraság által, de avallan kezekkel, bányatudomány nélkül kontárkodva s paraszt robottal, mi természetesen sikerre nem igen vezethetett. Az ezt megelőzőt bányamunkát szintén többnyire pusztá vakszerencse keresés s valóságos bányadúlás végezte — s így történt, hogy az aknák — tömuregek, horpákba további munka folytatást a beszakadt vizár lehetetleníté s attól alig egy két külsz maradt ment.

Erre másfél év előtt egy vállalkozó szellem akadt; derék hazánkia Pap Kálmán eperjesi kereskedő ez elhagyott opálbányák kivételése végett az illető földesurasággal szerződven, s magát minden (éreteláthatási) eshetőség iránt is biztosítandó, a kassai kir. bányakapitányságtól felkérés s bánya engedély folytán

részvénytársaságot alakított s derék vállalatírsával „áldást“ (glückauf) kiáltván, a nagy munkát isten segítségével emberül megkezdé. Ugyan is egy szakavatott jeles bányatisztel, hazánkia Schmidt Ottó a gróf Nádasdi főle Bettéri vasgyár igazgatóját társul és bányavállalat főnökül megnyervén, a százados régi vizzelöntött bányamunkákat alá mélyítendő, a sziklákban egy 51 öl hosszú allárnát, vagyis örökálatot nagy ügyesen vágván szerencsésen lecsapottak a rég elhagyott tömuregek, horpák és aknák vizét s immár mindenféle egészséges szép opál ercekre akadtak!

Ezért tartott azon bányaszemle, melyről itt rövid közlést teszek. Bár még nem volt szerencsem e bánya közbirtokossági társulat tagjának lennem; de minthogy hazám minden nevezetes vállalata melegen érdekkel s jelesen, mivel a drága opál — mint hazánk nevezetessége büszkeségem s kedvenc tárgyam, felkértem a bányatársulatot, miszerint e szemléhez csatlakoznom szabadjon.

Első nap november 25-én Eperjesről délutáni 4 órákor indulván — Sóvár, Gulyviz, Kakasfalván túl a Zárgáthoz (Clausura tot neve is) értünk. A sóvári hegyekből pár órai távolságra csatorna van, melyen a Simonkőtől eredő „Delna“ patak vize ott nagy épített közrágát által felfogatik s annak idején évenként ezer meg ezer öl fát a sóvári sólőzészhez szállít, — ez a „Zárgát“ ott a munkásoknak vagy 20 házuk s így falu lett, melyben egy jó vendéglőadó is találtak, ebben mi éjszakára megszálván, a társulat eleve gondoskodásból jól estebédeltünk s megháltunk.

Másnap reggel még 3 órai ut volt előttünk s így korán kellett az eső, hó és széllel zordon időben a hegyek közötti rozsz útnak elindulnunk. A máskor igen szép völgy nem igen láttatá magát, az Aranyptak mentében felfelé haladtunk az ügyetlenül elhagyott szép arany moztok régi telepvenyének romjai többé nem reménydúsan de rémségesen állanak; — pedig hitem azt tartja, hogy ezeket is lehetne az arany termelés érdekében ügyesen, örvendesen lendíteni! — Dubnikra felérvén, a kincstári opál bérő lakása mellett a Simonkő Remetei oldalára hajtatunk, s a Jedla patakán átkelvény, a társulat bánya területén valánk. Már itt a kocsikról leszálltunk s a turzalványokat itt ott vizsgáltuk — s láttuk, hogy ez is ugyanazon kőzet, mi a kincstári szerencsés részen s így ép oly jeles kincseket rejthet de aligha nem messze, mélyen, mert ki nem jön a külre, holott többnyire még csak az értéketlen és értelem puha fagyú opál jó elő, s minthogy a remetei külszések is már bizton jobbat rejtenek, azért is azt vettük, mint a bánya szemle főnökét vizsgálódásunk tárgyul.

Azon öt óra, mit ezen bánya szemlével töltünk a rozsz idő s folytonos havazás daczára is igen kellemetes volt s meggyőződünk, hogy a mint a bányamunkásoknak, kik egyelőre számszerint még csak 12-en alkalmaztatnak, úgy az ügyes bányőrnek, felügyelőnek, — továbbá az igazgatónak és a szemléltető főnöknek és társulati bizottságnak is szerencse, vagyis áldásreményük az előforduló s legott kibovetett mutalványokhoz képest korántsem vaktában épul, de ép oly alapos mint igazolt és eleven! s így kitartás mellett biztosan dusáldást ígér!

Adja az ég mielebb!

Ettől buzdittatva felletem magamban, hogy ha csak szerethető lesz magam is e bányatársulati részvényt veszek — s miután a bányaszemle és arról jelentés folytán folyó évi november 27-én Eperjesen tartott bánya közbirtokossági gyűlésen kiderült; hogy még néhány közös részvény átengedhető, ezek megvásárlására a pénzüket közhasznu vállalatokba fektetni kívánókat ezennel figyelmeztetem s felhívom.

Tán ép oly kedves mint hasznos dolgot teszek, ha e bányatársulat alaptervével résztvenni szándékozókat röviden megismertetem.

Ezen bánya társulat három évre alakulván, kétszáz részvényt bocsátott ki 180 ft felévi rátaikkal befizetendő. Ez a bányatársulati tagnak minden kigondolható részvényvesztése, míg ellenben nyereségének reménye végtelen, mert a társulati tag többre nem kötelezhető, de a bizton remélhető nagy nyereségben részvényéhez aránylag részesül.

Ezen bánya vállalat a legújabb időben orvendetes szép lendületet nyert s az egésztől bővebb biztos tudomást szerezhetni Gömörmegyében Bettlérén bányafőnök Schmidt Ottó, Lőcsén bányagazgató Szent-Istváni Albert és Eperjesen bányavállalkozó Pap Kálmán uraknál. Részemről megősmertetésül és tájékozásul egyelőre ennyit közleni elégségesnek véltém.

Közlekedés Gömörmegyében.

Rimaszombat, 1864. dec. 26.

Előli igyekeztünk lenni felső-magyarországi fővárosunk új vendégeinek a „Felvidék“-nek tisztelői között, új szélesebb pályafutásának hajnalán boldog új élet kívánván a szerkesztőnek, sok előfizetőt lapjának, áldást nemes törekvésének. (Köszönjük. Szerk.)

A multban is figyelemmel kísértük a „Felvidék“ Ungvárróli működését, gyönyörködve szemléltük kitűzött nemzeti lobogójának élénk lengését és sajnáltuk, hogy lobogója messze kiterjedt szárnyai alá mi a távolság miatt még sem férhettünk el.

Most midőn magasabb és közelebb pontra tűz ki az eddiginél szélesebb lobogóját, már mi is aláférhetünk s örömmel hiszszük, hogy Gömör-megye érdekeinek képviselője is nyereség téri szárnyai alatt. (Mindenesetre. Szerk.) Iparunkra, mely a vastermelésben, üveg- s papírgyártásban leginkább kitűnő, már is ösztönzőleg hat a közel pest-losonczi vasútnak mindinkább előre haladó kiépítése, mennyiben közel kilitásba helyezett megnyitásától aránytalanul kedvezőbb lendületet vár.

Ez érdekében a felső-magyarországi vasgyári-egyesület is tett illető felsőbb helyeken lépéseket a vasúti terjedő közlekedés rövidítése s könnyebítésére nézve, kérelmezve indítványozván egy új útvonalnak létesítését az államutról Fügénél leterve Baracznán, Zsípén, Feleden, Várgedén, Balogfalán keresztül Fülekig, mint legközelebbi vasúti állomásig.

Ezen kérelem tárgya azonban aligha fog teljesebbé menni, minthogy ezen új út csaknem párvonalban esnek a megyét Kassáról Rozsnyón és Rimaszombaton keresztül Losonczig át-metsző állomással, és mert ezen új vonal 62% mértoldnyi kiterjedésén 4/5 mföldnyi út lenne újból kijelölendő, helyenkint kisajátítandó s kiépítendő, — erre pedig annyival is inkább, minthogy az utépítési anyagok nagybárra 2 mföldnyi távolból lennének az út építéséhez megszerzendők s szállítandók, oly tetemes erő és pénzalap szükségeltetnek, melyet az országos utépítési alap talán a legjobb akarat mellett sem engedélyezhetne, az érdekelt iparegyesületek közpészerő áldozatai pedig távolról sem fedeznének —

Az azonban egy másik terv kínálkozik inkább az óhajtott eredmény elérésére nézve.

Ugyanis a fentebb említett államút Fügétől a megye határáig 42% mföldet tesz, s a legjobb karban van, ezen ponttól pedig ugyancsak a füleki legközelebbi vasútállomás 15% mföldre esik

V Á R O S Z A

Az utcái tömeg a város keleti oldalán fekvő vár felé tolongott, hol az egybegyűlt vitézek már sorakozni kezdetek az indulásra.

Kérdőzőnek a legkisebb váradí utca gyermek is megmondotta volna, hogy mai napon indul a vár kapitányának Báthori Kristóf uram ő nagyságának serege Erdélybe fejedelmi bányájának segítségére Úékes Gáspár ellen.

A nagy piac déli oldalán csinos emeletes háznak akkori divatu piacét öblözetében szintén búcsú volt.

Elárulta ezt a földet nyugtalanul kapáló almásszürke mén, melynek veres angol vagy mint akkor neveztek, anglia posztó takarója s csinos kövekkel — rakott kápájú nyerge nem közönséges gazdára mutatott. Bizonyítá ezt csinosan öltözött öreg huszárfejevrőke is, ki gazdája lovát vezetéken tartva, békétlenül látszott urára várni.

— Már a második riadót is elverték! — mormogja magában s Pista urfi még egyre késik; mit mond reá kapitány uram ő nagysága? . . .

Valószínű, hogy az öreg huszár békéltensége megint szavakban tör ki, ha e pillanatban léptek nem hangzanak a kapu között, mire a vén Péter felkiált;

— Valahára!

A lejött társaság négy személyből állott.

A házgazdájából Varkocs Tamás „nagyuram“ból, mint akkoriban az öreg urakat hívták. Tisztes öszbe bo-

ruhl férfiú volt ez, homlokán mély sebforradással, melyet még Mohácstól hozott a fiatal Perényi püspök védelméből. Szilárd férfias arcz, még a 70 év daczára is villogó szemekkel.

Az a szép fiatal leány, ki nem tudni gyámolításul, vagy maga gyámolául az öreg ur karjára fűződik, gyermeke Margit; egyetlen és végső e nagy családból, melynek nyolcz tagját, nevével együtt egymásután kellett az öreg urnak eltemetni.

Margit mintegy tizenkilenc éves lehet most. Szög fürtei simaságán mintha most is látszanék az atyai kéz nyoma; surf és árnyas szempilláin egy egy nehéz könyesepp jelen meg, melyet igyekszik onnan hamar eltörölni; igen finom egyenes orra alatt megmegrémegek a picziny biborszínű ajkak; nem is merné azoka' ezuttal szóra nyitni.

Pártája és öltözte fekete; nem rég elhalt é anyját gyászolja; de ily arcznak ily természetnek nem kell külső ékesség s ily szemekhez, melyek annyit fejzenek ki, felesleges a beszéd.

Ugy látszik, nem is várja ezt az induló ifju vitézek egyike, kiről mint a leányhoz közelebb állóról gyantitni merjük, hogy inkább van e felfelszökkenő könyök által érdekelve. —

Mintegy 22-24 éves nyílt arczu szőke ifju ez, magas homlokkal, melyen öszinteség, s nagyanyiló kék szemekkel, melyekben nemes tűz és bátorság ragyog-

Ujévi üdvözlét gyanánt.

(Kassán, 1865.)

Szivelemő látvány szép Kassá művészi zerélye. *)

FÁBRY kegyes kezeit rajta csodálni gyönyör.

Ott a teremtés, itt támasztás szellemi lengnek.

A régít s újst Áldani lézsz a derék.

Itta

Ponori THEWREWK JÓZSEF,

életo 73-dik és iró pályája 58-dik évében.

A kassai nagy napok.

Történeti beszély

P. Szathmáry Károlytól.

I.

A jó barát.

Az 1575-ik év tavaszának egyik szép májusi reggelén nagy lőtás-futás volt Várad utcáin.

Délceg vitézek köcsagforgósan lengő kacagány-nyal vállakon, büszke harci mének hátán, robogtak előre; fénylő pallosaik, vagy görbe magyar kardok, a messze kinyuló csillagos sarkantyúhoz verődve, szilaj, ütemre-szólo tánczot járt oldalukon; talán hogy hallatlanná tegye a kísérő nők és gyermekek sirását, kik az utcát, kapuk közeit s ablakokat lépék el, fehér kendőket lobogtatva a távozó kedvesek után.

*) Zerély, templom, régi szó báró Nalácz József gyűjteményéből.

Ezen útvonal tehát 3/4 mfölddel lenne rövidebb amannál és 4/5 mföld helyett csak 1/4 mföld várna kiépítésre.

Az államútnak vannak ugyan több helyen meredekségei, melyek a közlekedést nehezítik, ezen hátrány azonban már felismertett s elláírására nézve már eddig is tapasztalhatók a felsőbb hatósági gondoskodás czél szerű nyomai, mennyiben az Osgyánnál és a téski pusztánál létező meredekségek lementszései már is engedélyezték az országos alap költségére és a megyei közmunka czíre.

Remélhető, hogy az államúton létező többi meredekség, nevezetesen a szabadkai erdőben, a rimaszombati határban, a baktipusztán a baktai határban, a góbis pusztán, a téski baracza határban, a fügei határban és az Oldalfala helység mellett létező meredekségek levágásainak engedélyezése s végrehajtása is onkint, a kiemelt hatósági gondoskodás folytatolagos kifolyása gyanánt következni fog; azonban az ipar lendítése érdekében vélünk eljánni, ha a felső-magyarországi vasgyári-egyesületet figyelmeztetjük, hogy ezen utóbb körülírt tervet fogadván el kivitelezésig, a fentebb elősorolt meredekségek mielőbbi levágásait illető helyeken szorgalmazza, a megye Osgyán melletti határszélétől egyenes vonalban Fülekiig terjedő új útnak létesítését pedig eszközölje s előmozdítsa.

Igy a czél egyenesebb s rövidebb vonalban és kevesebb költséggel értnék el; — míg a füge-feled-füleki új útvonal létesítésével a megye ugyanegy pontra pár vonalban vezetőkét útnak fenntartási költségét elvállalni bizonyára soha sem fogná.

K. Gy.

Színészeinkhez a színészetről.

Bölcseid ez, majdan sírod is
Mely ápol, s eltakar. Vörösnarty.

Évtizedek előtt búsan járt a magyar színész városról városra — vándor önnön hazájában — pihenésre nem találva helyt.

Falat kenyerét, hogy könyeivel nem áztatá, azt leginkább annak köszönheté, mert: hitt, remélt és szeretett.

Hitte, hogy erős akaratával, kitartó szorgalmával felküzdi magát a művészet trónjára, melynek lépésjén nem adott neki helyt az idegen.

Remélté, hogy a haza nem száműzendő édes gyermekeit, ha érdemeket lesznek, hogy keblére ölelje. Szerette művészetét! érte nélkülözött, érte tűrt nyomort.

Ánde az ország szíve — Pest-Buda hideg volt. De ez nem törte meg szelleme erejét, ment tovább — előre — Abauj-felé, az emelkedett vidék, emelkedett szívű lakóihoz!

Es Abauj nemeseleikü gyermekei tárt karokkal fogadták a magyar színészetet. Urai testvérekül szerelték őket s ez által megadák — melynek eddig híjával volt — a becsülés zománczát.

Tudták a nemesek, hogy ha színészek által híven akarják képviseltetni személyüket, s nemzeti érdekeiket, előbb magokhoz kell felemelniök, hogy megismertethessék én őket.

Ekként tettek Ök és czélt értek. Művészeket neveltek!

Abauj bölcseje lón a magyar színészetnek!
A kettős ipart siker ölelte át.

A művészet műzsája aranykönyvébe gyémánt tollal bejegyzé: Egressy, Lendvay, Fancsy, Szentpétery, Bartha, Szerdahelyi, Kán-

torné, Laborfalvy Róza, Lendvayné, Déryné neveiket.

Résőbb a nagy gondal nevelt, már felnőtt, fényes szárnyu, s közérdekü művészetet a haza szíve is büszkén fogadá be. Bekövetkezett a művészet érlelt nyara!

Sok boldog, sok fájdalmas évek siettek azóta pihegni az enyészet rideg ölébe.

A művészet hő nyara ridegebb öszre változott. S a ridegebb időben ismét Abauj az, mely leg-több, s legéltetőbb melegevel árasztja el a magyar színészetet!

Fájdalom! az általánosán hidegebbé vált lég a jelenben nem növelhet oly számos nemes virágot a művészi koszorúba, amde rajtuk áll magyar színészek megmutatni Abauj lelkes gyermekeinek, hogy teljes erő-tökből viszonzni akarjatos az örömet, melyeket ti élveztek általok.

Es legyetek büszkéek de iparkodók is, azon szinpadon járvalva, hol a fennebb nevezett művészek éltek.

Dobogjon fennen szívetek e jeles közönség előtt, melynek nagyjai, polgárai egyaránt áldoztak, hogy örökké magyar-nyelv hangozzék ott Thália templomában.

Sőt e lelkes pártolói nemzeti színésztünetek ennel is többet tevének; egyesülve az oltárhoz léptek s önnön törekvéseikkel is bátorítanak titeket, mintegy mondva: „Ime mi is itt állunk, mi is hirdetjük a magyar színészet lényegét, — áldozunk nemcsak anyagilag, de szellemi erőnkkel is; ne féljeteek tehát, mi el nem hagyunk, csak emelkedjeteek, hogy ölelhessünk.”

Oh emelkedjeteek!

Az Ur teremtett szíkrát kebletekte, éleszszekek szorgalmatok erejével, hadd lobogjon az fennen; hirdelve: „Mélitök vagyunk szeretetedre Abauj!”

Higgyéteek, e bölcseinek mindig édes volt ringása, s ha iparkodtok, a magyar színészetnek itt soha sem lesz sírja.

Pesten decemberben 1864.

—...—é.)*

Ujdonságok.

Lapunk harmadik évfolyamának első számát mutatjuk be az olvasó közönségnek. Ez egy szám kevés ugyan arra, hogy t, előfizetők a Felvidék új folyamát kellőleg megismerhessék; de elég, hogy irányunkról némileg meggyőződjének. — Czélünk: mindig többet és jobbat adni, hogy azonban ezt tehessük, igen kívánatos és szükséges, hogy nemcsak anyagi, de szellemi támogatásban is részesüljünk minden oldalról. Egy eszmével, egy gondolattal nemzeteket mentettek meg a végenyészettől, s tudják, hogy egy eszmet igen gyakran egész országok halványoznak. A kinek tehát jó gondolatai s eszmei vannak, a közügy érdekében honfői bizalommal felkérjük, hogy azokat el ne hallgassa, hanem igyekezzék sajtó útján érvényesíteni. Lapunk csak akkor felelhet meg magasatos hivatásának, ha Felső-Magyarország értelmisége, az ügyet — melyet képvisel — magáévá teszi. Vessük össze tehát vállainkat s igyekezzünk tehetségünk szerint szolgálni a közügynek, hogy virágzó, gazdag és boldog lehessen szép hazánk. — Adjon Isten boldog új esztendőt!

* A Kassai kereskedelmi- és iparkamara a Jahodna hegyen keresztül vezetű útvonal kijavításáért, mely az utóbbi időben egészen járhatatlanná vált — felsőbb helyre folyamodást intézett, s a mennyiben a Jahodna hegye a legközelebbi és legalkalmasabb közlekedési vonal, mely Szepes megyét,

*) A Kassai színházi közönség kedvence. Szerk.

Kassa városával, Abauj- és Zemplén megye termékenyebb s jelentékenyebb részeivel, a hegyaljánál, a tiszavidéki vaspályával s az alfölddel összeköti, s így rendbeszedése kereskedelmi szempontból igen óhajtható; reméljük, hogy a t. kamara felterjesztése eredményre fog vezetni.

* A Kassai kir. jogacademia hallgatói által f. hó 21-én a helybeli társalgási egyesület teremében zártkörű táncestély rendeztetik.

* A helybeli nőegylet pedig e hó 31-én fogja megtartani szokásos jótekonyczélú táncvigalmát.

—r— Kassai születésű Groszmann Móricz, helybeli asztalos Groszmann Abrahám fia, ki 1863-ik évben Londonból — hol már az előtt 3 évig tartózkodott — Bombaybe, s onnan közép Indiába utazott s jelenleg Nacporeban angol állami szolgálatban van, szülei látogatása végett városunkba érkezett, s gazdag tapasztalatain kívül — megtekintésre méltó tárgyakat u. m. indusok által készített díszes himzetű szőnyegét s művészi faragványokat is hozott magával, melyekből néhányat a nemzeti muzeumnak fog felküldeni. Ezen derék fiatal ember érdekes uti jegyzeteit lapunkban fogja közleni, s visszautazása után Nacpore-i leveleit is igért küldeni. —

* Egyik kitünű színművésznök Rónai, kedden folyó hó 3-án veszi ki jutalomjátékát. Előadatik a „Fekete orvos” dráma 5 felvonásban. — Ezen előadásra, már csak azért is felhívjuk a színházi közönség figyelmét, mert Rónai egyike azon színészeknek, kiknél a szorgalom és tehetség jelei minden fölléptök alkalmával művészi fényben ragyognak.

* A Kassai társalgási egyesület folyó hó 6-án közgyűlést fog tartani, mely alkalommal az igazgató választmányi tagok is meg fognak választatni.

* Ungvárról ma január 1-én az unghmegyei felvidéki szűkölködők javára műkedvelői hangverseny rendeztetik, közreműködők: Eöry Ilka és Kelemen Ilka k. a. Fail Attila, Tomor Ferencz, Tyrnauer Károly, Toma Andor urak és az unghvári műkedvelői dalkör.

* Ungvári rendes levelezőnk írja: casinó-egyletünk egy sorsjátékos bált rendez febr. 5-én a felvidéki inség enyhítésére, miről bővebb tudomást a felhívás fog adni (Jövő számunkban közöljük Szerk.) Casinónkról elhalgatva jelenleg az elhalgatókat csak egy két szép határozatát említem meg a decemb. 4-ki közgyűlésnek, nem azért mintha az igé már testté is vált volna, hanem részint utánzó példaként azok kedvéért, kik nálunknál jobb móddal dicsekedhetnek részint emmagunk emlékeztetésére. Egyik határozat a Kisfaludy társaság érdekében hozott, melyszerint, míhelyt az egyletnek kinn levő pénzei behajlatván, a pénztár fizetőképessé lesz; azonnal az alapító tagok sorába lép 100 fttal; addig is a pártolói díjt szavazta meg az említt társulat évi kiadványaira. — Másik a „Budapesti szemle” jelesen szerkesztett s eléggé nem méltatott egyetlen tudományos folyiratunkra vonatkozólag, határozatot, hogy minden eddigi megjelent füzetek egyszerre újra meghozassanak minthogy az eddig megrendelt év példányokból alig van 4—5 db a könyvtárban, jövőre pedig rendszeren előfizetési határozatot. Egyéb megrendelt lapok következők: Pesti Napló, Hon, Sürgöny, Pesti Hírnök, Bécsi Híradó, Idők Tanuja, Vasárnapi és Politicai ujdonságok, Üstökös, Bolond Miska, Fővárosi Lapok, Ország Tükre, Felvidék, Augsburger Allgemeine Zeit, Pesther Lloyd, Prager Politik, Kamerad, Wanderer; s míhelyt pénzünk lesz a Magyar Sajtó is. *) A casinói tisztújítás január elején lesz. A Kisfaludy-Társaság.

*) Hát a Koszorú? Szerk.

Karscu daliás természetén mintha ráöntve lenne a magyar huszáros öltözet, melynek búzavirág szín kéjke jól illik kék szeméhez s gazdag gesztenyeszín fúrteihöz.

Ez ifju Boeska István, Báthori Kristóf meglítt bejárója s kegyence, kit atyja egész bizalommal helyezte a derek váradi kapitány keze alá, mint akkor szokásban volt, hogy hadi és politikai jártasságot szerezzen.

A negyedik, ki a kapu között megjelent s a hármas csoportozatot mintegy szemlélőve nézte, Boeska-nál négy öt évvel idősebb, mondhatni már teljes férfiú arc, sötét olajszin bőrrel s apró de eleven szemekkel, melyekre tulvastag szemöldök árnya borul. Ez, és az ajkai körül néha felfelvilanó gunyosoly-ráncz, arczának, mely különben ép és értelmsségre mutató némi kaján kifejezést kölcsönöz a tanútlar perczekben, melyeket azonban mások észrevétele előtt ügyesen tud leplezni.

— Margit! mondja Boeska, a pár percznyi szomorú szünetet megszakasztva — az indulót fújják; tovább nem késhetem. Bármí sors érjen, egyet ígérhetek: én az eddigi maradok. Ne feledkezzél el rólam!

Margit semmit sem felelt; csak könnyű törték fel sűrűbben. Édes atyja szólott helyette.

— Öcsém! Te a dicsőség álmai után rohansz. Nem kárhoztatlak érette; sőt örülök neki. Korodban én is ilyen voltam; most agg és erőten vagyok, de szeretem az ifjút ifjúnak látni. Azonban igen nagy szót mondál ki: hogy az eddigi maradsz! Biztosítlak édes öcsém, hogy e szavadat bármiként akarjad, nem fogod be-

válthatni; az esztendőök változtatják az érzéseket változtatják a nélkül, hogy számot tudnánk arról magunknak vagy másnak adni. —

— De bátyám én eszköszöm. —

Ne esküdjél öcsém. Tudom én, hogy e perczben akként érezsz, amint beszélsz. De ezt csak akkor válthatnád be, ha mitől az ég és a mi imádságunk meg fog örízni, az első esatában elesnél. Azért mi nem kötünk meg; diadalszekeredet meg nem akasztjuk. Ez oka, hogy jegyváltásokba bele nem egyeztem. Ha azonban akként történnék, hogy dicsőséged derekán szegény házukról megemlekeznél, légy meggyőződve, hogy öreg bátyád házában bármily körülmény között szívesen ölelő karokra fogsz találni. Az ég legyen veled!

S az agg nemes látható felindulással ölelé meg az ifjút; míg ez Margit kezét kereste s megtalálva azt, hal-kan suttogá: — Örökre!

Margit most sem szólt; de szemei és dobogó szíve százsoros viszhanggal monák:

— Örökre! Örökre!

Boeska sebesen fordult el, hogy ellágyulását fedezze, s a következő pillanatban már lova hátán ült.

— Én csak délután indulok — mond Kátai — a podgyászszerkek felügyelte van reám bízva. Elindulásom előtt még lesz szerencsém.

Most elkisérem István barátomat a várig.

Boeska még egyszer visszatekintett s szemei még egyszer találkoztak azzal a sokat jelentő tekintettel, mely fájt és boldogított ugyanazon pillanatban; aztán mintha jobban esett volna, úgy belevágta csillagos sarkantyúját

büszkén léptető lova oldalába, mely erre nagy ugrásokkal iramodott előre.

(Folytatása következik.)

Csak fel a ház, a fecskéfészek!

Csak fel a ház, a fecskéfészek!
Gazdája hol? — hová marad?
Miért, — miért nem épít meg
Mig távol voltam az alatt?
Azt gondolám, hogy ekkorára
Boldog családnak nyughelye, —
Az üdvösség kis mennyországa,
Egy újabb élet bölcséje

Félben maradt a fecskéfészek
Gazdája hol? — talán beteg?
Örökre alszik? — föl nem ébred?
Habár hű párja kesereg,
Vagy párja lett tán hűtelemné?
S utána sir? miatta bolyg?
Sajnos hogy ök nem lettek egygyé — —
— Es én is olyan bús vagyok!

„Szerencsétlen ház — mondá anyád —
Melyet a fecske így kerül”
„Előítélet rémeket lát
Csekélységet — intőjelöl!”
— Ezt mondanám, de ajkam hallgat,
Sejtelveim, hajh, nehezek
Talán, talán majd félen marad
Házunk is, mit építgetek!

HALÁSZ DEZSŐ.

ság pártolói azóta is szaporodtak; a Felvidéken már köztölt 15-ön kívül: Dr. Ivántszy László ügyvéd, Roykó Béla ügyvéd, Moesáry Géza, Levandovsky István, Both Menyhért, és a casinó.

*) Kassán felső-magyarországi kertészegylet van alakulóban.

*) Gőmörből írja rendes levelezőnk: Nálunk az irodalom pártolására lesújtólag hat az általános pénzihiány, alig ismerek egynehány középrangu családot, mely az irodalomra áldozhatna valamit; habár az akarat nem hiányzik is. — Egyedül a nyilvános olvasóegyletek képesek nekünk, az irodalom újabb termékeit olvasás végett átnyújtani, ilyen egylet pedig megyénkben mindössze is 3 van, a rosnói, mely az olvasási díjakból szaporítja könyveit, s elkülönítve áll a casinótól hol a napi, s egynehány időszakon kívül más olvasmányt nem találhatni. Továbbá a rimaszombati és putnoki, mely a casinók által tartatik fel, utóbbinak azonban oly csekély számu tagja van, hogy a tagfizetésből alig bírja legszükségesebb kiadásait fedezni, s így természetes, hogy az irodalomra mi sem marad. Ezen nyomasztó körülményt vette tekintetbe a putnoki műkedvelő társulat, midőn f. évi július hó 24-én egy szini előadást rendezett az olvasóegylet javára, előadtak „A női könnyek” francia, és „Legjobb az egyenes út” német, 1 felvonásos vígjátékok, az előadás holmi apró hánnyokat leszámítva, sikerült volt, s a közönség által méltó pártolásban részesült. A tiszta jövedelem, mely 56 frtot meghaladott, a kijelölt célra fordított. Színésztünk vidékünkön igen vékony lábón áll, miota Rimaszombattól Gárdonyi társulata Miskolcra ment által, az egész megyében csak egy vándor színésztársulat működik, jelenleg Jolsván Györfly Antal igazgatása alatt, s társulat azonban oly gyenge, hogy nem lehet csudálkozni, hogy kellő pártolásban nem részesül. Az egész társulat jelenleg 10 tagból áll, 6 férfi és 4 nőből; ezek közül egyedül Györflyné a drámai, Györfly a széles, és Páli a comikus szerepekben kielégítőleg működnek, a többi szereplők többnyire kezdők. — s annyira járhatlanok Thalia templomában, hogy még állni is alig képesek a színpadon, annyival inkább szavalni, mihez még a szerep nem tudás is járul, sőt megesk az is, hogy egy — másik tag ittasan lép a színpadra *) Előadásaiikkal inkább untatják, mit mulattatják a közönséget. Mi leginkább bosszantó a közönségre, hogy oly nagy szeszélyzetű darabokat, mint „Peleskei nótárius”, „Szapáry Péter” sat. színre hoznak, megesk aztán hogy egy szereplőnek 10 szerep is jut egy este.

*) Felső-Zemplénből Homonnáról írják nekünk: Casinóegyletünk, mely 1832. év óta fennáll, a város kis terjedelme s vidékéhez képest elég tagot számít kebelében, s folyvást virágzóbb állapotra vergődik. Jövő évre következő lapokat rendelt meg: Pesti Napló, A Hon, Sörgöny, Vasárnapi ujság, Hazánk s a Külföld, Felvidék, Zempléni Híradó, Bolond Miska, Ústökös, s ezen kívül 4 német lapot és egy folyóiratot. — Van az egyletnek kölcsön könyvtára is, melyet a részvényesek csekély díjért használhatnak, s ezen díjkból bejövő összeg a könyvtár gyarapítására fordítatik.

*) Ungvárott az ügyvédek száma eggyel ismét szaporodott. — Bene Kálmán, ki a főváros egyik legkitünőbb ügyvéde mellett, mint segéd igen

*) Szép Apostol.

Szerk.

KÖZLEKEDÉS.

Vasuti menetrend 1864-dik évi december 1-jétől kezdve.

I. Kassáról Pest és Bécs felé:		
Kassa indulás	5 óra	p. reggel
Miskolcz	7 52	" "
Tokaj	9 35	" "
Nyiregyháza	10 34	" "
Debreczen	12 12	délben
Püsp. Lad.	1 45	délután
Szolnok	4 44	" "
Czegléd érkezés	5 41	este
Pest	8 37	" "
Bécs	6	reggel

II. Bécs és Pestről Kassa felé:		
Bécs indulás	8 óra	p. este
Pest	6 25	reggel
Czegléd	9 27	" "
Szolnok	10 27	" "
Püsp. Lad.	1 26	délután
Debreczen	3	" "
Nyiregyháza	4 28	" "
Tokaj	5 25	este
Miskolcz	7 29	" "
Kassa érkezés	10 34	" "

A kozallomásokról indulás ideje a minden pályaudvaron kifüggesztett részletes menetrendben van kimutatva.

Cs. kir. postakocsi.

Kassáról Ungvárnak, M. Szigetre minden éjjel 12 óra 30 perczkor.
 „ Eperjesnek, Lőcsére minden éjjel 12 órakor.
 „ Pestre, Rosnyón és Vácson keresztül minden hétfőn reggel 2 órakor.

sok gyakorlatot szerzett magának, legközelebb nyitá ott meg ügyvédi irodáját. — Ajánljuk ezen tiszta jellemű ügyes fiatal ügyvédet a perlekedő felek figyelmébe.

*) Miskolcra írja r. levelezőnk, hogy ott Gárdonyi színtársulata működik, de részvétre nem talál. A társulat legkitünőbb tagjai Takács Adám a tapintatos rendező, Mátray Mari és Takács Emes

*) Bártfáról írják nekünk, hogy ott az egy év óta fennálló olvasó egylet igen kevés magyar ajku taggal bír, s azért a magyar ujságok száma is kevés. A jövő évre megrendelték: A Pesti Naplót, Vasárnapi ujságot, Bolond Miskát, és a Felvidéket.

Vegyes hírek.

(A magyarországi cs. kir. katonai törvényszékekhez) a „Debatte” szerint azon utasítás érkezett volna, hogy a függőben lévő pereket, a mennyire lehetséges február hóig fejezzék be, mert akkor a még be nem fejezettek a polgári törvényszékeknek fognának átadatni. Ha e hír megvalósulna, — úgy mond idézett lap — valószínűleg összekötöttségben lenne az octroyált törvénykezési szervezet s a Magyarországon életbeleptetendő ideigl. sajtótörvényvel.

Irodalom. *)

— Beküldetett szerkesztőségünkhez a „Hazánk s a külföld” új szépirodalmi ismeretterjesztő és társaséleti képes hetli közlöny mutatószámára, Szerkesztő Szokolay Viktor. Előfizetési díja egész évre 6 frt., félévrre 3, negyedévre 1 frt. 50 kr. — A mutatóvny számból itélve, azt hisszük, hogy ezen derék képes lap, melyet olcsó ára is ajánl, nagy elterjedésnek fog örvendeni.

— „Budapesti ellenőr” czim alatt — a szerkesztőségi ügyességéről és sok oldalú képzettségéről ismeretes régi irodalmár Vachot Imre — megjelenésre nézve bizonyos időhöz nem kötött encyclopaedia, társadalmi, szépirodalmi, művészeti, kritikai és ismeretterjesztő füzeteket fog ez év elején megindítani. Ezen — irodalmunkban még eddig páratlan folyóirat rovatai következők lesznek: Irány czikkek, különösen a magyar társasélet gyökereit reformját s alakításait illetők. Photographiák, hű fény- és árnyképek magyar kerkérdéseink világából — különösen: Mi különbség s hasonlat van az 1848-iki és az 1861-iki pesti országgyűlésnek között sat. sat. Ismeretterjesztő cikkek, különösen az ipar, gazdaság, a természet, a statistika és történelem köréből. Az utóbbi rovatot a Rakóczy fejedelem előktele alatt 1705-ben tartott szeszcsényi országgyűlés igen érdekes naplójával nyitja meg — Petőfi és Lisznyay valódi élet- s jellemrajza sat. — Utazási cikkek. — Egyetemes lap szemle. — Könyvismertetés. — Nemzeti színház. — Budapesti élet. — Vidéki élet. Tanulságos s mulattató egyveleg. — Előfizetési ára tiz tomott füzetnek 5 frt., egyelőre 4 füzetre is nyit előfizetést 2 frtjával — Ohajtjuk, hogy ezen igen életre való vállalatnak nagy előfizető közönsége legyen.

*) Ezen rovatban azon lapok előfizetési felhívásait, melyekről eserepéldányt kapunk, minden énegyedben megemlítjük.

— „Az Ország Tükre” mutatóvny száma is megjelent, de hozzánk még be nem küldetett. Az „O. T.” jövőben, mint a fővárosi lapokból olvassuk, hetenkint fog megjelenni, s előfizetési ára csak a régi marad; egész évre 12 frt., félévre 6 frt., negyedévre 3 frt. — A mutatóvny szám mint irják igen díszesen van kiállítva.

Szerkesztői posta.

— Lapunk első számát volt előfizetőinknek is megküldjük, a további küldéssel azonban — minthogy felesleges példányokat nem nyomathatunk — a megrendelésig felhagyunk.

— I. I. urnak Eperjesre, és F. A. kedves urambátyámnak Véhéczre. — Fogadják hálás köszönetemet.

— K. M. urnak Kálnás. Ajánlatát igen szivesen fogadjuk.

— K. Gy.-nak Kassán. Helyszüke miatt nem közzölhetjük. Kérjük további szives közreműködését.

— T. A.-nak Ungvárott. A cikksorozat júni fog, a másik nem közzölhető.

— L. T.-nak Munkács. A levelet mellékletével együtt megkaptuk, köszönjük, s várjuk a szellemi-eket is. A lap megy.

— K. Gy.-nak Rimaszombat. Fogadd köszönetemet, s légy hű a Felvidékhez.

— T.-fi Gy.-nak magán levelet irunk.

— O. D.-nak S. a. Ujhely. Kaptad-e leveletem, mert válasz nem jött, pedig igen vártam. A lapot küldöm.

— M. E.-nek ugyan oda, ugyanazt.

— Sz. Ö. F.-nek. Kapja-e ön a lapot, s kapunk-e mi is valamit?

— Z.-itől egy pár szép költeményt várunk.

— Öz J.-nek Ungvár. A levél megjött, a lapok mennek, minden rendben van. Irni fogok.

— Turzónak. Hová küldjük a t. példányt?

— Az unghvári, gőmöri s a többi leveleket helyszüke miatt csak kivonatban közzölhetjük. A pesti levél is ezen okból maradt ki.

— H. D.-nek és K.-nak Pestre magán levelet irunk.

— A beküldött kéziratokról jövő alkalommal.

— Előfizetéseket a lapunk homlokán olvasható feltételek alatt folyvást elfogadjuk.

Színház.

— Rendes színházi bírálatunkat a jövő számban kezdjük meg; addig is több felől hozzánk érkezett tudakozásokra ezennel kijelentjük, hogy értelmes, igazságos és méltános bírálatokat bár kitől is szivesen elfogadjunk; e rovat feltétlen kezelését azonban egyelőre senkinek azt nem adhatjuk. — A napokban beküldött bírálatok részint helyszüke miatt, részint más okokból — nem közzölhetettek.

Játék rend:

— Ma januárius 1-én ujévi díszelőadásul, nagy allegorikai képtelvel adatik:

Mátyás deák vagy a czinkotai itcze.

— Hétfőn, januárius 2-án: Ordög és a párisi vakleány, színmű 5 felvonásban.

— Kedden januárius 3-án Rónal jutalomjátékul:

„A fekete orvos.”

Dráma 5 felvonásban.

Kassa-Eperjesi gyorskocsi.

Kassáról Eperjesre indul naponként kétszer, reggel 7 és délután 2 órakor.

Eperjesről Kassára ugyanakkor.

Ügynökség: Eperjesen: Pap József Samu. Kassán: Spielman József.

Ungvári társaskocsi.

Ungvárról Kassára: minden vasárnap, kedden és csütörtökön reggeli 6 órakor.

Kassáról Ungvárra: hétfőn, szerdán és pénteken reggeli 6 órakor.

Ungvárról Munkácsra: minden vasárnap d. u. 1 órakor, kedden és szerdán reggeli 6 órakor, csütörtökön délutáni 1 órakor.

Munkácsról Ungvárra: minden hétfőn, kedden, szerdán és pénteken délutáni 1 órakor.

Ügynökség: Kassán: Spielman József. — Ungvárott: Pollák Fülöp. — Munkácsra: Tóth Károly.

GAZDASÁG ÉS ÜZLET.

Kassai piac, december 31-én 1864.

A tárgy megnevezése	1. oszt., 2. oszt.	
	frt. kr.	frt. kr.
Buza köblönként	6	5
Kétszeres	—	—
Rozs	3 40	3 30
Tengeri	3 60	3
Árpa	2 80	2 40
Zab	1 40	—
Kása	7 80	7 20
Szesz itczénként	— 16 1/2	— 16
Marhahus fontonként	— 15	—
Bornyuhus	— 26	— 24
Sertéshus	— 19	— 18
Vaj itczénként	— 68	— 64
Zsir	— 40	—
Szalonna fontonként	— 44	— 40

Werfer Károly könyvnyomdája Kassán.

Kassa december 31-én. Mai heti vásárunk csekély volt, vevő kevés; a fennebbi tárgyakon kívül, még következőknek jegyezhetjük fel piaci árait. Burgonya köblönként 1 frt. 90 kr., lencse 7 frt., borsó 8 frt., asszu szilva 12 frt., alma 4 frt. 80 kr., szesz nagyban 16 kr., kis mennyiségben 16 1/2 kr. itczénként. Vastag szalónas sertéshus fontja 20—22 kr., sózatlan szalona 24—28 kr. Egy itcze vaj 70—72 kr. — Időjárásunk télies, kemény, kevés hó, ma zuzmorás nap.

Gálszécs december 29-ről a piaci árak hiteles kimutatása: buza köblönként 5 frt. 20 kr., rozs 3 frt. 10 kr., árpa 2 frt. 30 kr., zab 1 frt. 60 kr., tengeri 3 frt. paszuly 6 frt., lencse 6 frt., kása 7 frt., burgonya 1 frt. 40 kr., széna mázsája 1 frt.

Ungvár december 29-én. Mai heti vásárunk igen népes volt. Piaci árak: buza köblönként 4 frt. 40—5 frt., rozs 2 frt. 80—3 frt., tengeri 4 frt., árpa 2 frt. 80 kr., zab 2 frt., paszuly 5 frt. 40 kr. — Szesz itczénként 17—18 kr., vaj 44—46 kr., zsír 60 kr. — Szalona fontja 40 kr. Időjárásunk: karácsonytól kezdve tartós hideg, kevés hóval, többnyire derült napok. Ma (30.) borult.

Gőmörből. Időjárásunk igen kedvező, mi egy részről buzdító, de másrésztől leverő is a mezei gazdákra, mert a jó termés reményében az életneműeknek semmi keletok s így áruk sines. — A buzának ára köblönként — az egész megyét általánosságban véve — 4 frt. 70—5 frt. 10 kr., rozsnak 2 frt. 40—3 frt. 20 kr., tengeri 2—3 frt., zab 1 frt. 20—60 kr.

Bécsi börze december 29-ről.

5% Metallique	72.—
Nemzeti kölcsön	80.—
1860. sorsjegy	93 75
Bankrészevény	779 —
Hitelintézeti részvény	175.10
Londoni	114.95
Ezüst	114.15
Arany	5.46 1/2

Nyom. Ungvárt Jäger K. bettével.